

Twierdzenie Bolzano - Cauchy'ego o wartości Darboux

Niech $f: [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ będzie ciągła i niech ξ leży pomiędzy $f(a)$ a $f(b)$. Istnieje wówczas $c \in [a, b]$ takie, że $f(c) = \xi$.

Dowód:

Twierdzenie jest oczywiste, gdy $\xi = f(a)$ (wystarczy wziąć $c = a$) lub gdy $\xi = f(b)$ (biorąc $c = b$). Możemy więc dalej założyć, że $1^\circ f(a) < \xi < f(b)$ albo $2^\circ f(b) < \xi < f(a)$.

Udowodnimy twierdzenie przy założeniu, że zachodzi przypadek 1° ; przypadek 2° dowodzi się analogicznie.

Niech $A = \{x \in [a, b] : f(x) < \xi\}$.

(\circ) oczywiście $a \in A$, $b \notin A$.

($\circ\circ$) funkcja $g: [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$, $g(x) = f(x) - \xi$ spełnia $g(a) < 0$ i jest ciągła na $[a, b]$, więc z Twierdzenia istnieje $\delta_1 > 0$ takie, że $\forall y \in [a, b]$ $|a - y| < \delta_1 \Rightarrow g(y) < 0$, a więc $g(y) < 0$ dla wszystkich $y \in [a, a + \delta_1]$. Tym samym $f(y) < \xi$ dla $y \in [a, a + \delta_1]$, więc $[a, a + \delta_1] \subset A$.

($\circ\circ\circ$) Analogicznie $g(b) > 0$, więc istnieje $\delta_2 > 0$ takie, że $g(y) > 0$ dla $y \in [b - \delta_2, b]$. Tym samym $f(y) > \xi$ dla $y \in [b - \delta_2, b]$, więc $[b - \delta_2, b] \cap A = \emptyset$.

Niech $c = \sup A$ (zbiór A jest niepusty, bo $a \in A$ i ograniczony z góry przez b)

Z (\cdot) i (\circ) wynika, że $a + \delta_1 \leq c \leq b - \delta_2$, więc $c \in (a, b)$. Stąd, dla dostatecznie dużych n , ($n > n_0$) $c - \frac{1}{n}, c + \frac{1}{n} \in (a, b)$.

Oczywiście $c + \frac{1}{n} \notin A$, bo $c + \frac{1}{n} > \sup A$. Stąd

$$\begin{aligned} \forall_{n > n_0} f(c + \frac{1}{n}) \geq \xi &\Rightarrow f(c) = \lim_{n \rightarrow \infty} f(c + \frac{1}{n}) = \\ &= \lim_{n \rightarrow \infty} f(c + \frac{1}{n}) \geq \xi \quad \text{z tw. o szacowaniu} \end{aligned}$$

Nie mamy gwarancji, że $c - \frac{1}{n} \in A$, ale wiemy, że

$c - \frac{1}{n} < \sup A$, więc $\forall_{n > n_0} \exists_{\substack{x_n \in (c - \frac{1}{n}, c) \\ x_n \in A}}$ (w przeciwnym

razie $c - \frac{1}{n}$ byłoby ogr. górnym zbioru A .)

Oczywiście $c - \frac{1}{n} < x_n < c \Rightarrow x_n \rightarrow c$,

$$x_n \in A \Leftrightarrow f(x_n) < \xi \Rightarrow f(c) \leq \xi.$$

Skoro $f(c) \geq \xi$ i $f(c) \leq \xi$, to $f(c) = \xi$.